Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P909

[Total No. of Pages : 2

[6023]-111

F.Y.B.P. Ed.

101 : FOUNDATION OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer the following Question (any 4). **[4×10=40]**

a) What is philosophy, Explain the naturalism need in modern physical education programmes.

b) Explain aim & scope of physical education.

c) Role conflicts in physical education and sports.

d) Write in brief about ancient Olympic.

e) Explain in detail career opportunities in physical education & sports.

f) Ethical duty & responsibility of referee, player & team.

Q2) Write any four answers. **[4×6=24]**

a) Explain physical education role in developing social bonding.

b) Explain the relation between physical education & geography.

c) Explain the opportunities in Sports management.

d) Write in short about physical education history in Germany.

e) What are the gender inequality issues in sports.

Q3) Short note (any 4). **[4×4=16]**

a) Idealism.

b) Mary Kom.

c) Pierre De Coubertin.

d) Definitions of physical education.

e) P.T. Usha.

f) Athens education system.

☯☯☯☯

P.T.O.

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P909

[6023]-111

F.Y.B.P. Ed.

101 : FOUNDATION OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणतेही चार) [4×10=40]

अ) तत्त्वज्ञान म्हणजे काय? आधुनिक शारीरिक शिक्षण कार्यक्रमात निसर्गवादाची गरज स्पष्ट करा.

ब) शारीरिक शिक्षणाचे उद्दिष्ट आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

क) शारीरिक शिक्षण आणि खेळांमध्ये भूमिका संघर्ष.

ड) प्राचिन ऑलिम्पिकबद्दल थोडक्यात लिहा.

इ) शारीरिक शिक्षण आणि क्रिडा क्षेत्रातील करिअरच्या संधी तपशीलवार सांगा.

फ) पंच, खेळाडू आणि संघाचे नैतिक कर्तव्य आणि जबाबदारी.

प्र.2) कोणतीही चार प्रश्नांची उत्तरे द्या. [4×6=24]

अ) सामाजिक संबंध विकसित करण्यात शारीरिक शिक्षणाची भूमिका स्पष्ट करा.

ब) शारीरिक शिक्षण आणि भूगोल यांच्यातील संबंध स्पष्ट करा.

क) क्रिडा व्यवस्थापन क्षेत्रातील करिअरच्या संधी.

ड) जर्मनीच्या शारीरिक शिक्षणाचा इतिहास थोडक्यात लिहा.

इ) खेळांमध्ये लैंगिक असमानतेच्या समस्या काय आहेत?

प्र.3) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) [4×4=16]

अ) आदर्शवाद

ब) मेरी कोम

क) पियरे डी कुबर्टिन

ड) शारीरिक शिक्षणाची व्याख्या

इ) पी.टी.उषा

फ) अथेंस शिक्षण प्रणाली

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P-910

[Total No. of Pages : 4

[6023]-112

F.Y. BP.Ed.

102 : PSYCHOLOGY OF LEARNER

(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) **Answer in detail (any 4) :** **[40]**

a) Define and Write Importance of Sports Psychology.

b) Elaborate the Role of Teacher in Learning Process.

c) Define Personality and write the classification of Personality.

d) Define Emotions & write causes and remedies for emotional disturbances.

e) Explain Middle Childhood stage in detail.

f) Describe the classical conditioning method by Pavlov.

Q2) **Answer in brief :** **[24]**

a) Transfer of Learning.

b) Distinguish between Growth & Development.

c) Types of Motivation.

d) Relaxation Techniques.

P.T.O.

munotes.in

***Q3)* Short Notes (any 4) :** **[16]**

a) Laws of Learning

b) Classify Leadership

c) Personality traits of Team Sports

d) Types of Anxiety

e) Sensation & Perception

▽▽▽▽

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P-910

[6023]-112
F.Y. BP.Ed.
102 : PSYCHOLOGY OF LEARNER
(अध्ययनकर्त्यंची मानसिकता)
(2015 Pattern) (Semester - I)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) सविस्तर लिहा. (कोणतेही 4) **[40]**

अ) क्रीडा मानसशास्त्राची व्याख्या द्या आणि महत्व लिहा.

ब) अध्ययन प्रक्रियेतील शिक्षकाच्या भूमिकेचे वर्णन करा.

क) व्यक्तिमत्वाची व्याख्या द्या आणि व्यक्तिमत्वचे वर्गीकरण लिहा.

ड) भावनेची व्याख्या द्या आणि भावनिक अस्थिरतेची करणे व त्यावरील उपाय लिहा.

इ) मध्य-शैशवावस्था सविस्तर स्पष्ट करा.

फ) पावलोव्ह यांची अभिजात अभिसंधान उपपत्तीचे वर्णन करा.

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तर लिहा. **[24]**

अ) अध्ययन संक्रमण.

ब) वाढ व विकास या मधील फरक लिहा.

क) प्रेरणेचे प्रकार.

ड) शिथिलीकरण तंत्र

munotes.in

P.T.O.

प्रश्न 3) टिपा लिहा. (कोणतेही 4) **[16]**

अ) अध्ययनाचे नियम

ब) नेतृत्वाचे वर्गीकरण

क) सांघिक खेळातील व्यक्तिमत्व वैशिष्ट्ये

ड) चिंतेचे प्रकार

इ) संवेदना आणि अवबोध

▽ ▽ ▽ ▽

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P-911

[Total No. of Pages : 4

[6023]-113
B.P. Ed.
103 : LEARNING TO TEACH PHYSICAL EDUCATION & SPORTS
(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates :

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) **Write the following answers in detail. (Any Four) :** **[40]**

a) Write the objectives of Physical Education.

b) List the various styles of teaching physical education. Explain any two teaching styles with example.

c) Explain the concept of Phases of Motor Learning with examples.

d) How will you differentiate Discuss the concepts of Refinement, Extension and Application with examples.

e) Write cues, extensions and applications for Running and Hopping.

f) Write the lesson note for Throwing.

Q2) **Write the following answers in short :** **[24]**

a) Write the concept of Physically Educated Person.

b) Explain inclusion teaching style with example.

c) Explain the concept of Slanty Rope, Self-Adjusted Target with examples.

d) Explain the concept of "Preventive Classroom".

P.T.O.

Q3) **Short Notes :** **[16]**

a) Explain the concept of Academic learning time (ALT-PE).

b) Effective and Ineffective learning environment.

c) Self-Check Teaching Style.

d) Curriculum planning.

e) Feedback in Physical Education class.

f) Discuss teaching by invitation technique.

□□□

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P-911

[6023]-113

B.P. Ed.

103 : LEARNING TO TEACH PHYSICAL EDUCATION & SPORTS

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

munotes.in

प्रश्न 1) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) **[40]**

अ) शारीरिक शिक्षणाची उद्दिष्टे लिहा.

ब) शारीरिक शिक्षण शिकवण्याच्या विविध शैलींची यादी करा. कोणत्याही दोन शिकवण्याच्या शैली उदाहरणासह स्पष्ट करा.

क) कारक अध्ययनाच्या टप्प्यांची संकल्पना उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

ड) सुधारकार्य, विस्तारकार्य आणि उपयोजन या संकल्पनांमधील फरकांची उदाहरणांसह चर्चा करा.

इ) पळणे आणि लंगडी या कौशल्यांसाठी क्लूप्त्या, विस्तारकार्य आणि उपयोजन लिहा.

फ) थ्रोविंग या कौशल्यासाठी पाठ टाचन लिहा.

प्रश्न 2) खालील उत्तरे थोडक्यात लिहा. **[24]**

अ) शारीरिकदृष्टया शिक्षित व्यक्तीची संकल्पना लिहा.

ब) शारीरिक शिक्षण शिकवण्याची समावेशन शैली उदाहरणासह स्पष्ट करा.

क) स्लांटी रोप, सेल्फ–ॲडजस्टेड टार्गेट ही संकल्पना उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

ड) ''प्रतिबंधक वर्ग'' ची संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) टीपा लिहा : **[16]**

अ) शारीरिक शिक्षणातील शैक्षणिक अध्ययन वेळेची संकल्पना स्पष्ट करा (ALT-PE).

ब) प्रभावी आणि अप्रभावी अध्ययन वातावरण.

क) स्वयं-निरिक्षण अध्यापन शैली.

ड) अभ्यासक्रम नियोजन.

इ) शारीरिक शिक्षण वर्गातील प्रत्याभरण.

फ) अध्यापनातील निमंत्रण यावर चर्चा करा.

□□□

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P912

[Total No. of Pages : 15

[6023]-114

F.Y.B.P.Ed.

104 : METHODOLOGY OF TEACHING ENGLISH EDUCATION

(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours] ***[Max. Marks : 80***

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail (any 4). **[40]**

a) What is the Place of English in today's World?

b) Explain Direct Method in detail.

c) Write the difference between Textbook and Reader.

d) Define Grammar and Explain the types of Grammar.

e) Write aims and Types of Teaching Prose.

f) Describe the Characteristics of Textbook.

Q2) Answer in brief. **[24]**

a) General Objectives of Teaching English.

b) Dramatization.

c) Oral & Silent Reading.

d) Importance of Teaching Aids.

Q3) Short Notes (any 4). **[16]**

a) Importance of English.

b) Types of Language Games.

c) Free & Graded Compositions.

d) Types of Written Tests.

e) Merits and Demerits of Grammar.

munotes.in

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P912

[6023]-114
F.Y. B.P.Ed.
104 : METHODOLOGY OF TEACHING MATHEMATICS
(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:
1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail (any 4). **[4×10=40]**

a) Explain analytical and synthetical method of teaching mathematics with example. Write merits and demerits of analytical method of teaching mathematics.

b) What do you mean by below average students? Give enrichment programme for below average students.

c) Explain congruency of triangles.

d) What is content cum methodology? Write its need and importance.

e) Write objectives of teaching mathematics at secondary level.

f) Describe how will you implement CCM in teaching of mathematics method.

Q2) Answer in brief. **[4×6=24]**

a) Write objectives of teaching mathematics at higher secondary level.

b) Explain types of quadrilaterals.

c) Write qualities of teacher of mathematics.

d) CCM - concept and nature.

Q3) Write Short Notes (any 4). **[4×4=16]**

a) Experimental method of teaching mathematics.

b) Importance of drill work.

c) Unit and Year plan.

d) CCM - pedagogical content knowledge.

e) Use of learning LCM and HCF.

f) Importance of teaching aids.

♦ ♦ ♦

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P912

[6023]-114

F.Y. B.P.Ed.

104 : METHODOLOGY OF TEACHING MATHEMATICS

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) तपशीलवार उत्तर द्या. (कोणतेही 4) **[4×10=40]**

अ) गणित अध्यापनाची पृथकरणात्मक व संयोजन पद्धती उदाहरणासह स्पष्ट करा. अध्यापनाची पृथकरणात्मक पद्धतीचे गुण आणि तोटे लिहा.

ब) सरासरीपेक्षा कमकुवत विद्यार्थी म्हणजे काय? सरासरीपेक्षा कमकुवत विद्यार्थ्यांसाठी सबलिकरण कार्यक्रम तयार करा.

क) त्रिकोणांची एकरूपता स्पष्ट करा.

ड) आशय युक्त अध्यापन म्हणजे काय? त्याची गरज व महत्व लिहा.

इ) माध्यमिक स्तरावर गणित अध्यापनाची उद्दिष्टे लिहा.

फ) गणित अध्यापनात तुम्ही CCM कसे लागू कराल याचे वर्णन करा.

प्र.2) थोडक्यात उत्तर द्या. **[4×6=24]**

अ) उच्च माध्यमिक स्तरावर गणित शिकवण्याची उद्दिष्टे लिहा.

ब) चतुर्भुजांचे प्रकार स्पष्ट करा.

क) गणिताच्या शिक्षकाचे गुण लिहा.

ड) CCM - संकल्पना आणि स्वरूप लिहा.

प्र.3) टीप लिहा (कोणतेही 4) **[4×4=16]**

अ) गणित अध्यापनाची प्रायोगिक पद्धत.

ब) सराव पाठ-महत्त्व.

क) घटक नियोजन आणि वार्षिक नियोजन.

ड) CCM - शैक्षणिक सामग्रीचे ज्ञान.

इ) LCM आणि HCF शिकण्याचा वापर.

फ) शैक्षणिक साधनांचे महत्त्व.

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P912

[6023]-114

F.Y. B.P.Ed.

104 : METHODOLOGY OF TEACHING GENERAL SCIENCE EDUCATION

(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write the following answers in detail. (Any Four) **[40]**

a) Importance of science and its place in school curriculum.

b) How do you maintain laboratory equipment and improvise them in school science laboratory.

c) Write a detail Lesson plan for any unit from the school syllabus.

d) Describe different branches of science and elaborate content of any branch of science.

e) Give importance of micro teaching and describe any two micro skills in brief.

f) Explain periodic table in detail.

Q2) Write the following Answers in Short. **[24]**

a) Role of science teacher in the school.

b) List different teaching methods of teaching Science. Describe any two teaching method of teaching science.

c) Discuss evaluation of science in detail. Give suitable examples.

d) Write a lesson note for the unit you have selected for teaching elementary school children.

Q3) Short Notes (any four). **[16]**

a) Write four uses of scientific principles in your day to day life.

b) Visit to Science exhibition.

c) Different types of Forces and examples of it.

d) Yearly plan of teaching science subject.

e) Characteristics of science teacher.

f) Science Teaching Method.

♦ ♦ ♦

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P912

[6023]-114
F.Y. B.P.Ed.
104 : METHODOLOGY OF TEACHING GENERAL SCIENCE EDUCATION
(2015 Pattern) (Semester - I)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 80*

सूचना :– *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. *1)* खालील उत्तरे तपशीलवार लिहा. (कोणतेही चार) **[40]**

अ) शालेय अभ्यासक्रमात विज्ञानाचे महत्त्व आणि त्याचे स्थान.

ब) शालेय विज्ञान प्रयोगशाळेत तुम्ही प्रयोगशाळेतील उपकरणे कशी राखता आणि त्यांची सुधारणा कशी करता.

क) शालेय अभ्यासक्रमातील कोणत्याही घटकासाठी तपशीलवार पाठ टाचण लिहा.

ड) विज्ञानाच्या विविध शाखांचे वर्णन करा आणि विज्ञानाच्या कोणत्याही शाखेच्या आशयाचे विस्तृत वर्णन करा.

इ) सूक्ष्म अध्यापनाचे महत्त्व सांगा आणि कोणत्याही दोन सूक्ष्म कौशल्यांचे थोडक्यात वर्णन करा.

फ) आवर्तसारणीचे (Periodic Table) तपशीलवार वर्णन करा.

प्र. *2)* खालील उत्तरे थोडक्यात लिहा. **[24]**

अ) शाळेतील विज्ञान शिक्षकाची भूमिका.

ब) विज्ञान शिकवण्याच्या विविध अध्यापन पद्धतींची यादी करा. विज्ञान शिकवण्याच्या कोणत्याही दोन अध्यापन पद्धतींचे वर्णन करा.

क) विज्ञानाच्या मूल्यमापनाची सविस्तर चर्चा करा. योग्य उदाहरणे द्या.

ड) प्राथमिक शाळेतील मुलांना शिकवण्यासाठी तुम्ही निवडलेल्या घटकासाठी पाठ टाचण लिहा.

प्र. *3)* टिपा लिहा (कोणतेही चार) **[16]**

अ) तुमच्या दैनंदिन जीवनात वैज्ञानिक नियमांचे चार उपयोग लिहा.

ब) विज्ञान प्रदर्शनाला भेट

क) बलांचे विविध प्रकार आणि त्याची उदाहरणे

ड) विज्ञान विषय अध्यापणाचे वार्षिक नियोजन

इ) विज्ञान शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये

फ) विज्ञान अध्यापन पद्धत

♦ ♦ ♦

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P912

[6023]-114
F.Y. B.P.Ed.
104 : METHODOLOGY OF TEACHING INFORMATION TECHNOLOGY
(2015 Pattern) (Semester-I)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write the following answers in detail. (Any Four) **[40]**

a) How Information Technology made our life easy? Discuss.

b) What are roles and responsibilities of teacher of Information Technology.

c) Write the meaning and scope of Information Technology.

d) Explain inductive and deductive method of teaching Information Technology.

e) Explain use of Information Technology in daily life?

f) Write Objectives of teaching Information Technology.

Q2) Write the following Answers in Short. **[24]**

a) Write place of Information Technology in curriculum.

b) Explain computer assisted method of teaching Information Technology in detail.

c) Write characteristics of a good book of Information Technology.

d) Explain self-study methods of teaching Information Technology.

Q3) Short Notes. **[16]**

a) Project Method.

b) Evaluation methods used in Information Technology.

c) Information Technology and Commerce.

d) Advantages and disadvantages of Internet.

♦ ♦ ♦

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P912

[6023]-114

F.Y. B.P.Ed.

104 : METHODOLOGY OF TEACHING INFORMATION TECHNOLOGY

(2015 Pattern) (Semester-I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील उत्तरे तपशीलवार लिहा. (कोणतेही चार) **[40]**

अ) माहिती तंत्रज्ञानाने आपले जीवन कसे सोपे केले? चर्चा करा.

ब) माहिती तंत्रज्ञानाच्या शिक्षकाच्या भूमिका आणि जबाबदाऱ्या काय आहेत.

क) माहिती तंत्रज्ञानाचा अर्थ आणि व्याप्ती लिहा.

ड) माहिती तंत्रज्ञान शिकवण्याच्या अवगामी आणि उद्गामी पद्धती स्पष्ट करा.

इ) दैनंदिन जीवनात माहिती तंत्रज्ञानाचा वापर स्पष्ट करा?

फ) माहिती तंत्रज्ञान शिकवण्याची उद्दिष्टे लिहा.

प्र.2) खालील उत्तरे थोडक्यात लिहा. **[24]**

अ) अभ्यासक्रमात माहिती तंत्रज्ञानाचे स्थान लिहा.

ब) माहिती तंत्रज्ञान शिकवण्याच्या संगणक सहाय्य पद्धतीचे तपशीलवार वर्णन करा.

क) माहिती तंत्रज्ञानाच्या चांगल्या पुस्तकाची वैशिष्ट्ये लिहा.

ड) माहिती तंत्रज्ञान शिकवण्याच्या स्वयं-अभ्यास पद्धती स्पष्ट करा.

प्र.3) टिपा लिहा **[16]**

अ) प्रकल्प पद्धत.

ब) माहिती तंत्रज्ञानामध्ये वापरल्या जणाऱ्या मूल्यमापन पद्धती.

क) माहिती तंत्रज्ञान आणि वाणिज्य.

ड) इंटरनेटचे फायदे आणि तोटे.

♦ ♦ ♦

Total No. of Questions : 3]

P912

[6023]-114

F.Y. B.P.Ed.

104 : METHODOLOGY OF TEACHING IN GEOGRAPHY

(2015 Pattern) (Semester-I)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt the any four following questions. **[40]**

a) Write about Aims and objectives of geography?

b) Explain the difference between regional and unit method.

c) Write in brief special Qualities of geography teacher.

d) Prepare lesson note on Solar system for 5th std.

e) Draw the structure of geography in detail.

Q2) Answer in brief. **[24]**

a) Write in brief Qualities of Ideal textbook.

b) Explain the History subject relation with Geography.

c) Explain assessment method in geography teaching.

d) Explain characteristics about unit method curriculum.

Q3) Short notes. **[16]**

a) Geography definition any 2.

b) Explain any one Teacher centered teaching method.

c) Types of teaching aid.

d) Direct method of learning experience.

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P912

[6023]-114
F.Y. B.P.Ed.
104 : METHODOLOGY OF TEACHING IN GEOGRAPHY
(2015 Pattern) (Semester-I)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. **[40]**

अ) भूगोल विषयाचे ध्येय उद्दिष्टे लिहा.

ब) घटकपद्धती आणि विभागशपद्धती मधील फरक स्पष्ट करा.

क) भूगोल विषयाच्या शिक्षकांच्या आवश्यक विशेष नैपुण्य लिहा.

ड) इयत्ता पाचवी साठी सूर्यमाला या विषयावर टाचण काढा.

इ) भूगोल विषयाच्या रचना सचित्र लिहा.

प्र.*2)* सविस्तर उत्तरे लिहा. **[24]**

अ) आदर्श पाठ्यपुस्तकाची वैशिष्ट्ये लिहा.

ब) इतिहास विषयाचा भूगोल विषयी संबंध स्पष्ट करा.

क) भूगोल अध्यापनातील मूल्यमापनाची साधने लिहा.

ड) भूगोल अभ्यासक्रमातील घटकपद्धती बद्दल गुणवैशिष्टे लिहा.

प्र.*3)* टिपा लिहा. **[16]**

अ) भूगोल व्याख्या कोणतेही 2.

ब) कोणत्याही एका शिक्षक केंद्रित अध्यापन पद्धती बद्दल लिहा.

क) अध्ययन साधन साहित्य पद्धतीचे प्रकार.

ड) प्रात्यक्षिक अध्ययन पद्धती.

♦ ♦ ♦

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P912

[6023]-114

F.Y.B.P.Ed.

104 : METHODOLOGY OF TEACHING MARATHI

(2015 Pattern) (Semester - I)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. **[40]**

अ) मातृभाषेचे अध्यापन करतांना अध्ययन - अध्यापन तत्त्वे कसे उपयोगी पडतात ते स्पष्ट करा.

ब) वाचनाची व्याख्या द्या. वाचन कौशल्ये सुधारण्यासाठी तुमच्या मते उपक्रम सुचवा.

क) आदर्श पाठ्यपुस्तकाचे निकष स्पष्ट करा.

ड) शैक्षणिक साधनाच्या व्याख्या द्या. परिणामकारक अध्यापनासाठी दृक व श्राव्य साधनाचे उपयोग तुमच्या भाषेत पटवून द्या.

इ) आशययुक्त अध्यापन पद्धतीमधील तुमच्या मते सर्वात परिणामकारक पद्धत कोणती? ती तुम्हाला का आवडलेली ते पटवून द्या.

फ) आशययुक्त अध्यापन पद्धतीचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.2) खालील प्रश्नाची थोडक्यात उत्तरे लिहा. **[24]**

अ) मातृभाषेची सद्या:स्थितीविषयी साधक - बाधक चर्चा करा.

ब) पाठाची नियोजनाची आवश्यकता थोडक्यात माहिती लिहा.

क) आशययुक्त अध्यापन पद्धतीची उपयुक्तता लिहा.

ड) मातृभाषा शिक्षकाच्या अडचणींवर उपाययोजना सुचवा.

प्र.3) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) **[16]**

अ) अध्ययन - अध्यापनाची सर्वसामान्य उद्दिष्टे लिहा.

ब) वाचनाचे फायदे लिहा.

क) भाषा समृद्धीसाठी उपक्रम.

ड) काव्य अध्यापनाचे महत्त्व लिहा.

इ) मातृभाषा शिक्षकाची व्यवसायीक पात्रता लिहा.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P912

[6023]-114

F.Y.B.P.Ed.

104 : METHODOLOGY OF TEACHING HINDI

(2015 Pattern) (Semester - I)

समय : 3 घंटा] [पूर्णांक : 80

सूचनाएँ :
1) सभी प्रश्न अनिवार्य है।
2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक है।

प्र.1) निचे दिये गये प्रश्नों के सविस्तर उत्तर लिखें। (केवल चार) **[4×10=40]**

अ) गद्य पाठ का स्वरूप किसी एक पाठ्य टिपण्णी के द्वारा सोदाहरण स्पष्ट करें।

ब) हिंदी अध्यापक के सामान्य और विशेष गुण सविस्तर में लिखें।

क) मौखिक और लिखित रचना को सविस्तर स्पष्ट करें।

ड) सुक्ष्म अध्यापन की संकल्पना स्पष्ट करें।

इ) भाषा शिक्षा में काव्य स्थान स्पष्ट करते हुये उद्देश एवं महत्त्व पर प्रकाश डालिए।

फ) वाचन का महत्त्व बताते हुये मौन वाचन को स्पष्ट करें।

प्र.2) सभी प्रश्नों के उत्तर लिखिये। **[4×6=24]**

अ) सस्वर वाचन का महत्त्व।

ब) प्राथमिक स्तर हिंदी शिक्षण के उद्देश।

क) हिंदी अध्यापन में नए प्रवाह।

ड) सूक्ष्म अध्यापन का स्वरूप।

प्र.3) टिपण्णीयाँ लिखें। (केवल चार) **[4×4=16]**

अ) प्रत्यक्षप्रणाली

ब) त्रिभाषा सूत्र

क) सहायक साधनों का अर्थ और महत्त्व

ड) गद्य नियोजन का महत्त्व

इ) अर्थबोध प्रणाली

फ) सूक्ष्म अध्यापन का ज्ञान

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P912

[6023]-114
F.Y.B.P.Ed.
104 : METHODOLOGY OF HISTORY EDUCATION
(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any four questions out of six: **[40]**

a) Discuss the different kinds of history. What are the key differences between these types of history and how do they contribute to our understanding of the past?

b) Explain what are the key qualities that a history teacher should possess, in order to be effective in the classroom?

c) What are the different methods of teaching history, and how can they be used to engage students and promote active learning?

d) How can a history teacher use technology to enhance the teaching and learning of history, and to provide students with opportunities for collaboration and communication?

e) What are the essential criteria for evaluating a history textbook, and how can they be used to ensure that the textbook is appropriate for the target audience?

f) What are the different types of teaching aids that can be used to enhance the teaching and learning of history, and how can they be selected and used effectively?

Q2) Solve all questions. **[24]**

a) Why is the study of history important in the school curriculum and what are some of the key benefits that students can gain from learning about the past?

b) What strategies can be used to design effective lesson plans for history that engage students and promote learning and understanding?

munotes.in

c) What role can textbooks, documentaries, and other media play in the teaching of history?

d) How can a history teacher use primary and secondary sources to help students analyze and interpret historical events?

Q3) Write any four short notes out of five. **[16]**

a) Values imparted through the teaching of history.

b) Contribute of history teacher organizations to the overall advancement of history education as a profession.

c) Benefits of using dramatization method in teaching history.

d) A combination of content and methodology to enhance students' understanding of historical events.

e) Integration of the correlation between history and geography.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P912

[6023]-114
F.Y.B.P.Ed.
104 : METHODOLOGY OF HISTORY EDUCATION
(2015 Pattern) (Semester - I)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 80*

सूचना :– *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) सहापैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. **[40]**

अ) इतिहासाच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा. या प्रकारांच्या इतिहासातील मुख्य फरक काय आहेत आणि ते भूतकाळ समजून घेण्यास कसे योगदान देतात?

ब) वर्गात प्रभावी होण्यासाठी इतिहास शिक्षकाकडे कोणते प्रमुख गुण असले पाहिजेत हे स्पष्ट करा?

क) इतिहास शिकवण्याच्या विविध पद्धती कोणत्या आहेत आणि त्यांचा उपयोग विद्यार्थ्यांना गुंतवून ठेवण्यासाठी आणि सक्रिय शिक्षणाला प्रोत्साहन देण्यासाठी कसा करता येईल?

ड) इतिहासाचे अध्यापन आणि शिक्षण वाढविण्यासाठी आणि विद्यार्थ्यांना सहकार्य आणि संवादाच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी इतिहास शिक्षक तंत्रज्ञानाचा वापर कसा करू शकतो?

इ) इतिहासाच्या पाठ्यपुस्तकाचे मूल्यमापन करण्यासाठी आवश्यक निकष कोणते आहेत आणि पाठ्यपुस्तक लक्ष्यित प्रेक्षकांसाठी योग्य आहे याची खात्री करण्यासाठी ते निकष कसे वापरले जाऊ शकतात?

फ) इतिहासाचे अध्यापन आणि शिक्षण वाढविण्यासाठी कोणते विविध प्रकारचे अध्यापन साधन वापरले जाऊ शकतात आणि ते कसे निवडले जाऊ शकतात आणि प्रभावीपणे कसे वापरता येतील?

प्र.2) सर्व प्रश्न सोडवा. **[24]**

अ) शालेय अभ्यासक्रमात इतिहासाचा अभ्यास महत्त्वाचा का आहे आणि भूतकाळाबद्दल शिकून विद्यार्थ्यांना मिळणारे काही महत्त्वाचे फायदे कोणते आहेत?

ब) इतिहासासाठी प्रभावी पाठ योजना तयार करण्यासाठी कोणती रणनीती वापरली जाऊ शकते, जे विद्यार्थ्यांना गुंतवून ठेवतात आणि शिकणे आणि समजून घेण्यास प्रोत्साहन देतात?

munotes.in

क) इतिहास शिकवण्यात पाठ्यपुस्तके, माहितीपट आणि इतर माध्यमे काय भूमिका बजावू शकतात?

ड) इतिहास शिक्षक विद्यार्थ्यांना ऐतिहासिक घटनांचे विश्लेषण आणि अर्थ लावण्यास मदत करण्यासाठी प्राथमिक आणि माध्यमिक स्रोत कसे वापरू शकतात?

प्र. *3)* पाचपैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा. **[16]**

अ) इतिहासाच्या शिकवणीतून संस्कारित होणारी मूल्ये.

ब) एक व्यवसाय म्हणून इतिहास शिक्षणाच्या सर्वांगीण प्रगतीसाठी इतिहास शिक्षक संघटनांचे योगदान.

क) इतिहास शिकवताना नाट्यीकरण पद्धती वापरण्याचे फायदे.

ड) ऐतिहासिक घटनांबद्दल विद्यार्थ्यांची समज वाढविण्यासाठी आशय आणि पद्धतीचे एकीकरण.

इ) इतिहास आणि भूगोल यांच्यातील परस्परसंबंधाचे एकत्रीकरण.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2747

[Total No. of Pages : 2

[6023]-211

B.P.Ed.

C-201: ANATOMY & PHYSIOLOGY

(2015 Pattern) (Semester-II)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write the following answers in detail. (Any four) **[40]**

a) Explain Energy systems in Human body in with examples.

b) Explain types of muscle contraction with examples.

c) Draw a labelled diagram of brain. Explain functions of brain in detail.

d) List the types of joints in the human body. Explain all the movements around the joints in human body.

e) Write the effect of training on the heart and Respiratory system.

f) Draw a labelled diagram of heart. Explain. Circulation of blood in heart.

Q2) Write the following answers in short. **[24]**

a) Catabolism and Anabolism.

b) Human Cell.

c) Explain mechanism of respiration.

d) Explain autonomic nervous system.

Q3) Short Notes. **[16]**

a) Reflex action.

b) Write the names of muscles of Leg, Back and Hand.

c) Functions of skin.

d) Types of tissues.

e) Endocrine system.

♦ ♦ ♦

P.T.O.

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P2747

[6023]-211

B.P.Ed.

C-201: ANATOMY & PHYSIOLOGY

(2015 Pattern) (Semester-II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 80*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* खालील उत्तरे तपशीलवार लिहा. (कोणतेही चार) **[40]**

अ) मानवी शरीरातील ऊर्जा संस्था उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

ब) स्नायूंच्या आकुंचनाचे प्रकार उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

क) मेंदूची आकृती काढुन नावे लिहा. मेंदूची कार्ये सविस्तर लिहा.

ड) मानवी शरीरातील सांध्यांचे प्रकार सांगा. मानवी शरीरातील सांध्याभोवतीच्या सर्व हालचाली स्पष्ट करा.

इ) हृदय आणि श्वसन संस्थेवर प्रशिक्षणाचा परिणाम स्पष्ट करा.

फ) हृदयाची आकृती काढुन नावे लिहा. हृदयातील रक्ताभिसरण स्पष्ट करा.

प्र.*2)* खालील उत्तरे थोडक्यात लिहा. **[24]**

अ) चय आणि अपचय स्पष्ट करा.

ब) मानवी पेशी.

क) श्वासोच्छवासाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

ड) स्वयंचलीत मज्जासंस्था स्पष्ट करा.

प्र.*3)* टिपा लिहा. **[16]**

अ) प्रतिक्षिप्त क्रिया

ब) पाय, पाठ आणि हाताच्या स्नायूंची नावे लिहा.

क) त्वचेची कार्ये

ड) ऊतींचे प्रकार

इ) अंत: स्रावी प्रणाली

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2748

[Total No. of Pages : 2

[6023]-212

B.P.Ed.

P-202 : MANAGEMENT OF PHYSICAL EDUCATION & SPORTS

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Attempt any four of the following questions. **[40]**

a) What is sports management? Explain the Functions of sports management with suitable example.

b) Prepare a fixture and schedule of Dist. Level hand ball competition by League method. (No. of Team 09,no. of grounds 2 & No. of Days 4).

c) Find out area required for 400 m. Standard track with inner border & having 9 lanes of 1.22m each & marking radius are 36.50m.

d) Explain the importance of records & registers in Physical Education.

e) Write types of sports equipment. Explain Maintenance of sports equipment.

f) How you will organize the camp in your school. Explain.

Q2) Answer in brief (any four). **[24]**

a) Explain the principles of sports management.

b) Explain the principles of budget.

c) Explain Zonal method in mass athletics for 3 teams (9 Players in each team).

d) How will you plan the national day in your school? Explain.

Q3) Short notes (any four). **[16]**

a) Importance of sports management.

b) Maintenance of sports ground.

c) Criteria of standard track.

d) Write down the importance of Extramural.

e) Objectives of mass athletics.

f) Merits of knock-out method.

♦ ♦ ♦

P.T.O.

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P2748

[6023]-212

B.P.Ed.

P-202 : MANAGEMENT OF PHYSICAL EDUCATION & SPORTS

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] **[एकूण गुण : 80**

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. **[40]**

अ) क्रीडा व्यवस्थापन म्हणजे काय? क्रीडा व्यवस्थापनाचे कार्य योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा.

ब) जिल्हास्तरीय हण्डबॉल स्पर्धेसाठी साखळी पद्धतीने कार्यक्रम पत्रिका तयार करा. (संघ संख्या–9, क्रीडांगण– 2, दिवस – 4)

क) 400 मी. प्रमाणित ट्रॅकची आखण्याची त्रिज्या 36.50 मी. सोबत कठडा व 1.22 मी. रुंदीच्या 9 लेन असल्यास ट्रॅकला लागणारे क्षेत्र शोधा.

ड) शारीरिक शिक्षणात नोंदी व रजिस्टरचे महत्व स्पष्ट करा.

इ) क्रीडा साहित्याचे प्रकार लिहा. क्रीडा साहित्याची देखभाल स्पष्ट करा.

फ) तुमच्या शाळेत वार्षिक शिबीर कार्यक्रमाचे नियोजन कसे कराल? स्पष्ट करा.

प्र.2) थोडक्यात उत्तरे द्या. **[24]**

अ) क्रीडा व्यवस्थापनाची तत्त्वे स्पष्ट करा.

ब) अंदाजपत्रकाची तत्वे स्पष्ट करा.

क) सामुहिक स्पर्धेमधील तीन संघासाठी विभागीय पद्धत स्पष्ट करा. (प्रत्येक संघात 9 – खेळाडू आहेत)

ड) तुमच्या शाळेत राष्ट्रीय दिनाच्या कार्यक्रमाचे नियोजन कसे कराल? स्पष्ट करा.

प्र.3) टिपा द्या. (कोणत्याही चार) **[16]**

अ) क्रीडा व्यवस्थापनाचे महत्व

ब) क्रीडा मैदानाची देखभाल

क) प्रमाणित ट्रॅकचे निकष

ड) बहिर्गत स्पर्धेचे महत्त्व लिहा.

इ) सामुहिक स्पर्धेची उद्दिष्टे

फ) बाद पद्धतीचे फायदे

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2749

[Total No. of Pages : 2

[6023]-213

B.P.Ed.

C-203 : PROFESSION OF PHYSICAL EDUCATION

(2015 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write in detail (Any four) **[40]**

a) What is pedagogy? Write about the three dimensions of pedagogy.

b) What is Teaching? Elaborate the trends in teaching at school set up

c) Classify the disabilities. Explain cerebral palsy.

d) Write the rules of Surviving in the school organization

e) Describe Appropriate and Inappropriate practices in School Physical Education

f) Write the different extended curriculum with its significance in Physical Education

Q2) Write in brief **[24]**

a) Role of technology in effective learning environment. Discuss

b) Explain diamond conceptual framework

c) Explain pedagogical knowledge, content knowledge and pedagogical content knowledge.

d) Write causes characteristics, & guidelines for successful integration of learning disability

Q3) Write any four from the following. **[16]**

a) Psychomotor domain

b) Role conflict

c) Write the general principles of teaching

d) Write a note on learning styles

e) Write the physical Education curriculum structure of SSC board

munotes.in

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2749

[6023]-213

B.P.Ed.

C-203 : PROFESSION OF PHYSICAL EDUCATION

(2015 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3 तास]* *[एकूण गुण : 80*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. **[40]**

अ) पेडागॉजी म्हणजे काय? पेडागॉजी च्या तीन आयामांबद्दल लिहा.

ब) अध्यापन म्हणजे काय? शालेय वातावरणातील अध्यापनाचे प्रवाह सोदाहरण लिहा.

क) दिव्यांगते चे वर्गीकरण करून सेरेब्रल पाल्सी ही दिव्यांगता स्पष्ट करा.

ड) शालेय आयोजनात टिकून राहण्याचे नियम लिहा.

इ) शालेय शारीरिक शिक्षणातील योग्य आणि अयोग्य चालीरीती अथवा रुढींचे वर्णन करा.

फ) विविध विस्तारित अभ्यासक्रम आणि त्यांचे शारीरिक शिक्षणातील महत्त्व लिहा.

प्र.*2)* थोडक्यात उत्तरे लिहा. **[24]**

अ) प्रभावी अध्ययन वातावरणामध्ये तंत्रज्ञानाची भूमिका. चर्चा करा.

ब) डायमंड कल्पनाबंध स्पष्ट करा.

क) पेडागॉजीचे ज्ञान, आशय ज्ञान आणि पेडागॉजीचे आशय ज्ञान स्पष्ट करा.

ड) अध्ययन अक्षमतेच्या यशस्वी एकीकरणासाठीचे कारणे, वैशिष्ट्ये आणि मार्गदर्शिका लिहा.

प्र.*3)* खालीलपैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा. **[16]**

अ) कारक क्षेत्र

ब) भूमिका संघर्ष

क) अध्यापनाचे सर्वसामान्य तत्त्वे लिहा.

ड) अध्ययन शैली यावर टीप लिहा.

इ) एस एस सी बोर्ड शारीरिक शिक्षण अभ्यासक्रमाची रचना लिहा.

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2750

[Total No. of Pages : 2

[6023]-214

F.Y.B.P.Ed.

204 : FITNESS AND WELLNESS

(2015 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any four questions out of six (10 marks each=40 Marks)

a) Write the concept of Physical Fitness and Wellness with their benefits

b) Write meaning of Over Weight and Obesity. How would manage over Weight and obesity with change in diet, exercise and lifestyle?

c) Describe principles of physical fitness training

d) Write in detail about circuit training and fartlek training methods

e) Elaborate factors of wellness

f) Write in detail about SRPF

Q2) Solve all questions (06 Marks each=24 Marks)

a) Explain FITT principles

b) Write about HRPF

c) Write about Physical Activity and Physical Exercise

d) Common health consequences of overweight

Q3) Write any Four short notes out of Five (04 Marks each=16 Marks)

a) Importance of Muscle strength and endurance

b) Calculate BMI and MHR of 31 year old athlete whose weight is 60kg and height is 163cm

c) Development of cardiovascular endurance

d) Weight training method

e) Aerobic and Anaerobic exercises

♦ ♦ ♦

P.T.O.

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P2750

[6023]-214

F.Y.B.P.Ed.

204 : FITNESS AND WELLNESS

(2015 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 3 तास]* *[एकूण गुण : 80*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* सहा पैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 10 गुण = 40 गुण)

अ) शारीरिक तंदुरुस्ती आणि निरामयतेची संकल्पना त्यांच्या फायद्यांसह लिहा.

ब) जादा वजन आणि स्थूलता यांचा अर्थ लिहा. तुम्ही आहार, व्यायाम आणि जीवनशैली यांत बदल करून जादा वजन आणि स्थूलतेचे व्यवस्थापन कसे कराल?

क) शारीरिक तंदुरुस्तीच्या प्रशिक्षणाची तत्वे वर्णन करा.

ड) परिक्रमा प्रशिक्षण आणि फार्टलेक प्रशिक्षण पद्धती विषयी सविस्तर लिहा.

इ) निरामयतेचे घटक विस्तृततेणे स्पष्ट करा.

फ) एस.आर.पी.एफ. विषयी सविस्तर लिहा.

प्र.*2)* सर्व प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी 6 गुण = 24 गुण)

अ) एफआयटीटी तत्वे स्पष्ट करा.

ब) एच.आर.पी.एफ. विषयी लिहा.

क) शारीरिक सक्रियता आणि शारीरिक व्यायाम या विषयी लिहा.

ड) जादा वजनमुळे आरोग्यावर होणारे सामान्य परिणाम.

प्र.*3)* पाच पैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा. (प्रत्येकी 4 गुण = 16 गुण)

अ) स्नायू ताकद आणि दमदारपणाचे महत्त्व

ब) 31 वर्षांच्या क्रीडापटूच्या बीएमआय आणि एमएचआरची गणना करा ज्याचे वजन 60 किलो आहे आणि उंची 163 सेमी आहे.

क) रुधिराभिसरण दामदरपणाचा विकास

ड) भार प्रशिक्षण पद्धती

इ) एरोबिक आणि अनेरोबिक व्यायाम

♦ ♦ ♦

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P-913

[Total No. of Pages : 2

[6023]-311

S.Y. B.P. Ed.

301 : MEASUREMENT AND EVALUATION IN PHYSICAL EDUCATION & SPORTS

(2015 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Q1) **Write in detail (Any four) :** **[40]**

a) Define and explain the concepts of Test, Measurement, Evaluation and Assessment with suitable examples.

b) On what basis test selected for evaluation is called a good test?

c) Explain the factors affecting measurement with examples.

d) Give detail plan of administration of Push Up and Sit & Reach test on 30 students of Grade 7?

e) List tools of Qualitative assessment? Explain rating scale with example.

f) Explain AAHPERD youth fitness test Battery.

Q2) **Write in brief :** **[24]**

a) Write the classification of tests in physical education

b) Explain the principles of Evaluation

c) How Formative evaluation is different than Summative evaluation?

d) Find and interpret the Waist Hip Ratio of a Naresh with following scores (waist - 36cm, Hips - 38cm).

Q3) **Short Notes :** **[16]**

a) JCR Test Battery.

b) Johnsons Basketball Dribbling Test.

c) Grading in Physical Education.

d) Continuous Comprehensive Evaluation (CCE).

e) Write standing Broad jump in detail.

☐☐☐

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P-913

[6023]-311

S.Y. B.P. Ed.

301 : MEASUREMENT AND EVALUATION IN PHYSICAL EDUCATION & SPORTS

(2015 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

प्रश्न 1) सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) **[40]**

अ) योग्य उदाहरणांसह कसोटी, मापन, मूल्यमापन आणि मुल्यनिर्धारन या संकल्पना व्याख्यांसह स्पष्ट करा.

ब) कोणत्या आधारावर मूल्यमापनासाठी निवडलेल्या कसोटीला चांगली कसोटी म्हणतात?

क) मापनावर परिणाम करणारे घटक उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

ड) इयत्ता 7 मधील 30 विद्यार्थ्यांवर पुश अप आणि सिट ॲंड रीच कसोटी व्यवस्थापनाची तपशीलवार योजना लिहा.

इ) गुणात्मक मूल्यमापनाच्या साधनांची यादी करा? रेटिंग स्केल (पदनिश्चय श्रेणी) उदाहरणासह स्पष्ट करा.

फ) आफर्ड (AAHPERD) युवा फिटनेस कसोटी संच स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) थोडक्यात लिहा : **[24]**

अ) शारीरिक शिक्षणातील कसोट्यांचे वर्गीकरण लिहा.

ब) मूल्यमापनाची तत्त्वे स्पष्ट करा.

क) अकारीक मूल्यमापन हे संकलीत मूल्यमापनापेक्षा वेगळे कसे आहे?

ड) खालील प्राप्तांकावर नरेशचे कंबर नितंब गुणोत्तर शोधा आणि त्याचा अर्थ सांगा (कंबर – 36 सेमी, नितंब – 38 सेमी).

प्रश्न 3) टिपा लिहा : **[16]**

अ) JCR कसोटी संच

ब) जॉन्सन्स बास्केटबॉल ड्रिब्लिंग टेस्ट

क) शारीरिक शिक्षणातील ग्रेडिंग

ड) सतत सर्वसमावेशक मूल्यमापन (CCE)

इ) स्टॅंडिग ब्रॉड जंप तपशीलवार लिहा.

□□□

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P-914

[Total No. of Pages : 4

[6023]-312
B.P.Ed. (Semester - III)
302 : BIOMECHANICS
(2015 Pattern)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Answer any four of the following : **[4 × 10 = 40]**

a) Explain how application of biomechanics has brought changes in sports equipment manufacturing and sports training equipment.

b) Elaborate how Newtons laws of motion are applied in sports with examples from hockey sports.

c) Explain how principles of projectile are used in sports.

d) Differentiate between qualitative and quantitative analysis with example.

e) Fundamental motor skills of school children can be improved using knowledge of biomechanics. Discuss.

f) Differentiate between inertia and moment of inertia with examples and what forces will act on it to disrupt both the inertia.

munotes.in

Q2) Brief answer of the following : **[4 × 6 = 24]**

a) Elaborate athlete body movements happening during dribbling basketball with respect to planes and axis.

b) Explain different types of forces with example from sports movements.

c) Differentiate between momentum and angular momentum with examples.

d) Give biomechanical reasons

i) Angle of projection of different equipment's in athletics throwing events is different.

ii) A hockey ball has dimples.

P.T.O.

Q3) Write Short Notes on any four : **[4 × 4 = 16]**

a) Torque and its implementation in day-to-day life.

b) Centripetal and Centrifugal force.

c) Circular Movements Joints.

d) Difference between motion of long jumper and high jumper.

e) Difference between

i) Weight and Mass

ii) Speed and velocity

f) Angular velocity and angular momentum.

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P-914

[6023]-312
B.P.Ed. (Semester - III)
302 : BIOMECHANICS
(2015 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना : *1) सर्व प्रश्न आवश्यक.*
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

प्रश्न 1) खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणत्याही चार) **[4 × 10 = 40]**

अ) जीवयांत्रिकीशास्त्रा च्या वापरामुळे क्रीडा उपकरणे निर्मिती आणि क्रीडा प्रशिक्षण उपकरणांमध्ये कसे बदल झाले ते स्पष्ट करा.

ब) हॉकी खेळांमध्ये न्यूटनचे गतीचे नियम कसे लागू केले जातात ते स्पष्ट करा.

स) खेळात प्रक्षेपणाची तत्त्वे कशी वापरली जातात ते स्पष्ट करा.

द) उदाहरणासह गुणात्मक आणि संख्यात्मक विश्लेषणामध्ये फरक करा.

इ) शालेय विद्यार्थीन चे मूलभूत कारक कौशल्ये विकसित करण्या करिता शारीरिक शिक्षक जीवयांत्रिकी ज्ञानाचा वापर करू शकतो. चर्चा करा.

फ) जडत्व व जडत्वाघूर्ण मधील फरक उदाहरणासह स्पष्ट करा. त्यांच्या स्थितीत व्यत्यय आणण्यासाठी कोणती बल त्यावर कार्य करतील ते लिहा.

प्रश्न 2) खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. **[4 × 6 = 24]**

अ) बास्केटबॉल खेळा मधील ड्रिब्लिंग कौशल्य करताना खेळाडूच्या होत असलेल्या शारीरिक हलचाळीचे प्रतल व अक्ष आधारे विस्तृत वर्णन करा.

ब) बलाचे विविध प्रकार क्रीडा हालचालींच्या उदाहरणासह स्पष्ट करा.

स) उदाहरणांसह संवेग आणि कोनीय संवेग यांच्यात फरक करा.

द) जीवयांत्रिकी कारणे द्या –

i) ॲथलेटिक्स फेकीच्या प्रकार मध्ये वेगवेगळ्या उपकरणांच्या प्रक्षेपणाचा कोन वेगळा असतो.

ii) हॉकी बॉलमध्ये डिंपल असतात.

P.T.O.

munotes.in

प्रश्न 3) टीपा लिहा (कोणत्याही चार) **[4 × 4 = 16]**

अ) टॉर्क आणि दैनंदिन जीवनात त्याची अंमलबजावणी.

ब) केंद्राभिगामी व केंद्रोत्सारी बल

स) वर्तुळाकार हालचाली सांधे

द) लांब उडी मारणाऱ्या आणि उंच उडी मारणाऱ्या हालचाली मधील फरक.

इ) फरक लिहा.

i) वजन आणि वस्तुमान

ii) वेग आणि गती

फ) कोणीय वेग आणि कोणीय संवेग.

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P915

[Total No. of Pages : 2

[6023]-313

S.Y. B.P. Ed.

PERSONALITY DEVELOPMENT & SOFT SKILLS

(2015 Pattern) (Semester - III) (303)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write in detail (any four). **[40]**

a) Write in brief about interpersonal traits classified as soft skills.

b) Explain the personality analysis conceptualised by Sigmund Freud.

c) How is a habit formed? Write about how to change habits.

d) What are the essential contents of a fresher's resume? Give example.

e) What are the different types of job interviews?

f) Explain the process of communication with a suitable diagram.

Q2) Write in brief about **[24]**

a) Preparation for a job interview.

b) Types of communication.

c) Group discussion & its types.

d) Strategies to manage time.

Q3) Write short notes (any four). **[16]**

a) Difference in curriculum vitae & resume

b) Gestures of openness, boredom

c) Traits of a good leader

d) Soft skills and hard skills

e) Importance of communication

☯☯☯☯

P.T.O.

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P915

[6023]-313

S.Y. B.P. Ed.

PERSONALITY DEVELOPMENT & SOFT SKILLS

(2015 Pattern) (Semester - III) (303)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3* तास] [एकूण गुण : *80*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. *1)* खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची सविस्तर उत्तर लिहा. **[40]**

अ) सॉफ्ट स्किल मध्ये अंतर्भूत होणाऱ्या आंतरवैयक्तिक गुणांबद्दल थोडक्यात लिहा.

ब) सिग्मन्ड फ्रॉईड यांनी संकल्पित केलेले व्यक्तिमत्व विश्लेषण स्पष्ट करा.

क) सवय कशी निर्माण होते? सवय कशी बदलते ते लिहा.

ड) फ्रेशर्स च्या रेझ्युमेमधील आवश्यक आशय काय असतो? उदाहरण द्या.

इ) नोकरीसाठी मुलाखतींचे प्रकार कोणते?

फ) संप्रेषण प्रक्रिया आकृतीसह स्पष्ट करा.

प्र. *2)* थोडक्यात लिहा. **[24]**

अ) मुलाखतीची तयारी

ब) संप्रेषणाचे प्रकार

क) गट चर्चा आणि प्रकार

ड) वेळ व्यवस्थापनेचे मार्ग

प्र. *3)* खालीलपैकी कोणत्याही चार टीपा लिहा. **[16]**

अ) सी व्ही आणि रेझ्युमे मधील फरक

ब) मुक्तपणा आणि कंटाळवाणेपण दर्शविणारे हावभाव (जेस्चर)

क) उत्तम नेत्याची गुणवैशिष्ट्ये

ड) सॉफ्ट स्किल आणि हार्ड स्किल

इ) संप्रेषणाचे महत्त्व

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P-916

[Total No. of Pages : 2

[6023]-314

S.Y.B.P.Ed.

304 : Health Education & Nutrition

(2015 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

***Q1)* Answer in detail (any 4) :** **[40]**

a) Define Health Education and write Principles of Health Education

b) Write Effects and Ill-effects of Alcohol & Tobacco.

c) Explain in detail Carbs and Fats (function, types & sources).

d) What are Ergogenic aids? Write Classification of Ergogenic Aids.

e) Write Aspects of School Health Program

f) Explain the Postural deformities of Back.

munotes.in

***Q2)* Answer in brief :** **[24]**

a) Determinants of Health

b) Assessment of Postural Deformities

c) Calculate Basal Metabolic Rate (Harris Benedict Formula) of male individual aged 22 years, of 58 kg weight and 172 cm height.

d) Pre-Competition Diet

***Q3)* Short Notes (any 4) :** **[16]**

a) Importance of Health Education

b) Ill-Effects of Drugs

c) Importance of Water

d) Diet for Weight Loss and Gain

e) Personal Hygiene

⌘⌘⌘

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P-916

[6023]-314

S.Y. B.P.Ed.

304 : Health Education & Nutrition

(2015 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

प्रश्न 1) सविस्तर लिहा (कोणतेही 4) : **[40]**

अ) आरोग्य शिक्षणाची व्याख्या द्या आणि आरोग्य शिक्षणाची तत्वे लिहा.

ब) दारू व तंबाकूचे परिणाम व दुष्परिणाम लिहा.

क) कर्बोदके व स्निग्ध पदार्थ सविस्तर स्पष्ट करा. (कार्य, प्रकार आणि स्रोत)

ड) एर्गोजेनिक एड्स म्हणजे काय? एर्गोजेनिक एड्सचे वर्गीकरण लिहा.

इ) शालेय आरोग्य कार्यक्रमाचे पैलू लिहा.

फ) पाठीचे शरीरधारणा व्यंग स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तर लिहा : **[24]**

अ) आरोग्याचे निर्धारक

ब) शरीरधारणा व्यंग मूल्यांकन

क) एक 22 वर्षाच्या पुरुषाचे मूलभूत चयापचय दर (हरीस बेनिदिक्ट सूत्र) मोजा ज्याचे वजन 58 किलो आणि उंची 172 सेमी आहे.

ड) पूर्व-स्पर्धा आहार

प्रश्न 3) टिपा लिहा (कोणतेही 4) : **[16]**

अ) आरोग्य शिक्षणाचे महत्व

ब) ड्रग्सचे दुष्परिणाम

क) पाण्याचे महत्व

ड) वजन कमी व वाढविण्यासाठी आहार

इ) वैयक्तिक स्वच्छता

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P917

[Total No. of Pages : 4

[6023]-411

S.Y.B.P.Ed.

401 : RESEARCH & STATISTICS

(2015 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write the following answers in detail. (Any Four). **[40]**

a) What is Research? Give Importance of research in Physical Education & Sports in detail.

b) Elaborate different types of Research. Differentiate Action Research and Applied Research.

c) What is Hypothesis? Explain different types of hypotheses. State Null hypothesis for the following Research problem. "Effect of Customized physical Activity Programme on the behaviour of adolescent orphanage students".

d) Describe Characteristics of Normal Probability Curve (NPC) with suitable diagram for each characteristic.

e) Below are the scores of 1 Min. Skipping Jump test of 10th std. boys students. Find Mean, Median and standard deviation of the given distribution and interpret the data with the help of Normal Probability Curve (NPC).

154	116	155	172	198
122	127	139	169	135
164	180	176	161	180
110	109	132	125	196

f) Using Spearman's correlation, find the correlation between scores of Weight and Shot put performance of athletes. Interpret it.

Weight in kg.	1.67	1.68	1.82	1.69	1.66	1.76	1.73	1.70	1.71	1.79	1.80	1.68
Shot Put Performance	7.59	8.00	9.06	7.87	8.00	8.98	7.05	6.97	7.00	8.00	9.24	8.75

P.T.O.

munotes.in

Q2) Write the following answers in short. **[24]**

a) Historical Research Method.

b) Write two research titles each for descriptive and experimental research method.

c) Importance of computer in Research.

d) Find the 'T' score based on given data.

	1 Min. Skipping Jumps	PE Marks
Mean	164	68
Standard Deviation	18	8
Radha	190	72
Gauri	151	58
Sita	186	80

Q3) Short Notes. **[16]**

a) Probable Sample technique.

b) Statistical Tools for Comparison and Correlation.

c) Limitations and Delimitations of the Study.

d) Different sources for Review of Related Literature.

e) Measures of central Tendency.

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P917

[6023]-411

S.Y. B.P.Ed.

401 : RESEARCH & STATISTICS

(2015 Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *3* तास] [एकूण गुण : *80*

सूचना :- *1)* सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* खालील उत्तरे तपशीलवार लिहा. (कोणतेही चार) **[40]**

अ) संशोधन म्हणजे काय? शारीरिक शिक्षण आणि क्रिडा क्षेत्रातील संशोधनाचे महत्त्व तपशीलवार सांगा.

ब) संशोधनाचे विविध प्रकार विस्तृत करा. कृती संशोधन आणि उपयोजित संशोधनातील फरक स्पष्ट करा.

क) परिकल्पना म्हणजे काय? वेगवेगळ्या प्रकारच्या परिकल्पना स्पष्ट करा. खालील संशोधन समस्येसाठी शून्य परिकल्पना लिहा.

"किशोरवयीन अनाथाश्रमातील विद्यार्थ्यांच्या वर्तनावर विशिष्ठ शारीरिक सक्रियता कार्यक्रमाचा प्रभाव."

ड) प्रसामान्य संभाव्यता वक्राची (NPC) गुणवैशिष्ठे योग्य आकृतीसह लिहा.

इ) दहावीच्या विद्यार्थ्यांच्या 1 मि. दोरी वरच्या उडी चे प्राप्तांक पुढे दिले आहेत. दिलेल्या सारणीचे मध्यमान, मध्यगा आणि प्रमाण विचलन शोधा आणि प्रसामान्य संभाव्यता वक्र (NPC) च्या मदतीने माहितीचा अर्थ लावा.

154	116	155	172	198
122	127	139	169	135
164	180	176	161	180
110	109	132	125	196

फ) खेळाडूंचे वजन आणि शॉट पुट कामगिरी यांच्यातील सहसंबंध स्पियरमनचा सहसंबंध पद्धतीने शोधा व त्याचा अर्थ सांगा.

किलोमध्ये वजन	1.67	1.68	1.82	1.69	1.66	1.76	1.73	1.70	1.71	1.79	1.80	1.68
शॉटपुट परफॉर्मन्स	7.59	8.00	9.06	7.87	8.00	8.98	7.05	6.97	7.00	8.00	9.24	8.75

प्र.2) खालील उत्तरे थोडक्यात लिहा. **[24]**

अ) ऐतिहासिक संशोधन पद्धत.

ब) वर्णनात्मक आणि प्रायोगिक संशोधन पद्धतीसाठी प्रत्येकी दोन संशोधन शीर्षके लिहा.

क) संशोधनामध्ये संगणकाचे महत्त्व लिहा.

ड) दिलेल्या माहिती वरून 'T' स्कोअर शोधा.

	1 मिनिट स्किपिंग जंप	शारीरिक शिक्षण मार्क्स
मध्यमान	164	68
प्रमाण विचलन	18	8
राधा	190	72
गौरी	151	58
सिता	186	80

प्र.3) टिपा लिहा. **[16]**

अ) संभाव्य न्यदर्शन तंत्र

ब) तुलना आणि सहसंबंधासाठी सांख्यिकीय साधने

क) संशोधनाच्या मर्यादा आणि परिसीमा

ड) संबंधित साहित्याच्या अभ्यासासाठी वेगवेगळे स्त्रोत

इ) केंद्रीय प्रवृत्तीची परिमाणे

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P-918

[Total No. of Pages : 4

[6023]-412
B.P.Ed.
402 : ATHLETIC CARE AND REHABILITATION
(2015 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) Answer in detail (Any 4) : **[4 × 10 = 40]**

a) Define sports medicine. Write objectives of sports medicine with related to scientific promotion of sports and games.

b) List soft tissue injuries. Write first aid and later management of soft tissue injuries.

c) Explain how thermotherapy works. Write indications and contraindications of thermotherapy use. List thermotherapy methods.

d) Describe first aid. Write its aims and principles.

e) What is Resuscitation? Explain ABC of cardiopulmonary resuscitation.

f) Explain concept of team medical care.

munotes.in

Q2) Answer in brief. **[4 × 6 = 24]**

a) Describe any 3 branches of sports medicine.

b) Write about types of fracture.

c) Draw framework of Rehabilitation process.

d) Write first aid for burns.

P.T.O.

Q3) Write short note (Any 4) : **[4 × 4 = 16]**

a) Sports Medicine objective related to the prophylactic medical care.

b) Joint injuries

c) Effect of massage

d) Importance of dressing and bandaging

e) Methods used in doping

f) Principle of cryotherapy

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P-918

[6023]-412
B.P.Ed.
402 : ATHLETIC CARE AND REHABILITATION
(2015 Pattern) (Semester - IV)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना : *1) सर्व प्रश्न आवश्यक.*
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

प्रश्न 1) तपशीलवार उत्तर द्या (कोणतेही 4) **[4 × 10 = 40]**

अ) क्रीडा वैधकशास्त्र व्याख्या द्या. क्रीडा व खेळ याच्या शास्त्रीय विकास संदर्भातील क्रीडा वैद्यक शास्त्राचे उद्दिष्टे लिहा.

ब) मऊ ऊतकांच्या जखमांची यादी करा. मऊ ऊतकांच्या दुखापतींचे प्रथमोपचार आणि नंतरचे व्यवस्थापन लिहा.

स) उष्ण उपचारात्मक पद्धती कशी कार्य करते ते स्पष्ट करा उष्ण उपचारात्मक पद्धती वापराचे संकेत आणि विरोधाभास लिहा. उष्ण उपचारात्मक पद्धतींची यादी करा.

द) प्रथमोपचाराचे वर्णन करा. त्याची ध्येय आणि तत्वे लिहा.

इ) हृदय व रक्तवाहिन्या संबंधित पुनरुत्थान म्हणजे काय? पुनरुत्थानाचे ABC स्पष्ट करा.

फ) 'सांधिक वैद्यकीय निगा' संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तर द्या. **[4 × 6 = 24]**

अ) क्रीडा वैधकशास्त्र कोणत्याही 3 शाखांचे वर्णन करा.

ब) अस्थि भंग प्रकारांबद्दल लिहा.

स) क्रीडा दुखापत पुनर्वसन प्रक्रियेची चौकट तयार करा.

द) 'जळणे किंवा भाजणे' – प्रथमोपचार लिहा.

munotes.in

प्रश्न *3)* टीप लिहा (कोणतीही 4) **[4 × 4 = 16]**

अ) रोगप्रतिबंधक वैद्यकीय सेवेशी संबंधित क्रीडा वैधकशास्त्र उद्दिष्ट

ब) सांधे दुखापत

स) मसाजचा परिणाम

द) जखम बाधणे आणि मलमपट्टी करण्याचे महत्त्व

इ) डोपिंग–पद्धती

फ) थंड उपचारात्मक पद्धतीचे तत्वे

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P-919

[Total No. of Pages : 2

[6023]-413
B.P. Ed.
PHYSICAL EDUCATION
403 : Theory of Sports and Games
(2015 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Q1) **Write in brief (Four out of six) :** **[4 × 10 = 40]**

a) Describe in details for any 2 national level awards in sports field.

b) Explain the relation between Play-Game-Sports.

c) Describe 3 technologies used in Football.

d) Explain the offensive and defensive strategies in Invasion games.

e) List the rules of Game Volleyball.

f) Explain the 10 terminologies of Athletics.

Q2) **Solve all questions :** **[4 × 6 = 24]**

a) Write the difference between play and game.

b) List out track events in athletics.

c) Draw the Kabaddi (Mens open) court with suitable names.

d) Write down list of values and explain any two values with example.

Q3) **Solve all questions :** **[4 × 4 = 16]**

a) Explain term : official, judges.

b) List down 4 fouls in Kho-Kho.

c) List down 4 fouls in Basketball.

d) Hot Spot in sports.

e) Explain Umpire & Referee

f) Hawk Eye

□□□

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P-919

[6023]-413
B.P. Ed.
PHYSICAL EDUCATION
403 : Theory of Sports and Games
(2015 Pattern) (Semester - IV)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

प्रश्न 1) सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) **[4 × 10 = 40]**

अ) क्रीडाक्षेत्रातील राष्ट्रीय स्तरावरील कोणतेही दोन पुरस्काराबाबत सविस्तर माहिती द्या.

ब) खेळणे, खेळ व क्रीडा यांमधील संबंध स्पष्ट करा.

क) फुटबॉल क्रीडा प्रकारातील तीन तंत्रज्ञान वर्णन करा?

ड) इनवेजन (अतिक्रमणात्मक) खेळातील संरक्षणात्मक / बचावात्मक आणि आक्रमणात्मक डावपेच स्पष्ट करा.

इ) व्हॉलीबॉल खेळातील नियमांची यादी करा.

फ) ॲथलेटीक्स क्रीडा प्रकारातील कोणतेही 10 संघा स्पष्ट करा?

प्रश्न 2) सर्व प्रश्न सोडविणे (कोणतेही चार) : **[4 × 6 = 24]**

अ) खेळ आणि क्रीडा यांमधील अंतर स्पष्ट करा.

ब) ॲथलेटीक्स क्रीडा प्रकारातील धावण्याचा स्पर्धा प्रकारांची यादी करा.

क) कबड्डी (पुरूष खुला गट) खेळातील क्रीडांगणाची आखणी करून योग्य नावे दया.

ड) मुल्यांची यादी करा व कोणतेही दोन मुल्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) सर्व प्रश्न सोडविणे : **[4 × 4 = 16]**

अ) संज्ञा स्पष्ट करा. (सामनाधिकारी) (पंच)

ब) खो – खो खेळातील कोणतेही 4 प्रमाद लिहा.

क) बास्केट बॉल खेळातील कोणतेही चार प्रमाद लिहा.

ड) हॉट स्पॉट तंत्रज्ञान

इ) अंपायर व रेफ्री स्पष्ट करा.

फ) हॉक आय.

□□□

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P-1467

[Total No. of Pages : 8

[6023]-414
B.P. Ed.
PHYSICAL EDUCATION
404 : Yoga Education (Optional)
(2015 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates :

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

munotes.in

Q1) **Explain in detail (Any four) :** **[40]**

a) What is Yoga? Write three 'Sanskrit' definitions of Yoga in detail?

b) Explain Ashtang yoga in detail.

c) List out types of Pranayama. Explain in detail. Surya Bhedi and Chandra Bhedi Pranayama

d) Write in tabular form: Chakras based on Color, Elements, Mantra, Pran, Sthan, Kosh, Petal. Explain diseases in case the chakras are blocked.

e) What is the best pranayama for in respiratory system and why explain in detail.

f) How many vertebrae are there in spine? Write the structure & name of each vertebra.

Q2) **Attempt all the questions :** **[24]**

a) Difference between yogic practices and physical exercises.

b) Explain yoga in Bhagawatgita.

c) Write about koshas in Yoga. Explain Anandmay Kosh with diagram.

d) Function of Eda, Pingla and sushumnna Nadi.

Q3) **Short Note (Any 4) :** **[16]**

a) Explain in brief - 'Bhakti yoga'.

b) Classify the asanas with their traditional names.

c) What elements connected with fingers? Draw a figure.

d) Write beejmantras of Suryanamskara.

e) Write Types of Kriyas and explain Jal and Sutra Neti kriya.

f) Types and importance of meditation.

□□□

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P-1467

[6023]-414
B.P. Ed.
PHYSICAL EDUCATION
404 : Yoga Education (Optional)
(2015 Pattern) (Semester - IV)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

munotes.in

प्रश्न 1) सविस्तर लिहा. (कोणतेही चार) **[40]**

अ) योग म्हणजे काय? योगाच्या तीन 'संस्कृत' व्याख्या तपशीलवार लिहा?

ब) अष्टांग योगाचे तपशीलवार वर्णन करा.

क) प्राणायामाचे प्रकार सांगा. सविस्तर समजावून सांगा. सूर्य भेदी आणि चंद्र भेदी प्राणायाम.

ड) तक्ता स्वरूपात लिहाः चक्राचा रंग, तत्व, मंत्र, प्राण, स्थान, कोष, पाकळी यावर आधारित माहिती लिहा. चक्रे अवरोधित झाल्यास होणारे रोग समजावून सांगा.

इ) तुमच्यामते श्वसनसंस्थेसाठी सर्वोत्तम प्रणायाम कोणता आणि का सविस्तर सांगा.

फ) पाठीच्या कण्यामध्ये किती मणके असतात? प्रत्येक मणक्याची रचना आणि नाव लिहा.

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तर लिहा. (सर्व प्रश्न सोडवावेत) **[24]**

अ) योगिक पद्धती आणि शारीरिक व्यायाम यात फरक.

ब) भागवतगीते मधील योगाचे स्पष्टीकरण द्या.

क) योगातील कोशांबद्दल लिहा. आकृतीसह आनंदमय कोश स्पष्ट करा.

ड) इडा, पिंगला आणि सुषुम्ना नाडीचे कार्य लिहा.

प्रश्न 3) टीपा लिहा. (कोणतेही 4) **[16]**

अ) थोडक्यात स्पष्ट करा – 'भक्ती योग'.

ब) आसनांचे त्यांच्या पारंपारिक नावांसह वर्गीकरण करा.

क) बोटांशी कोणते तत्व/घटक जोडलेले आहेत? एक आकृती काढा.

ड) सूर्यनमस्काराचे बीजमंत्र लिहा.

इ) क्रियांचे प्रकार लिहा आणि जल आणि सूत्र नेति क्रिया समजावून सांगा.

फ) ध्यानाचे प्रकार आणि महत्त्व.

□□□

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P-1467

[6023]-414

B.P. Ed.

404 C : FITNESS AND CONDITIONING (Optional)

(2015 Pattern) (Semester - IV) (Theory)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates :

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

munotes.in

Q1) **Write any four :** **[4 × 10 = 40]**

a) Explain the principle of training.

b) Design weekly fitness program for beginner level.

c) Explain the merits of latest trends in strength training.

d) Explain types of stretching.

e) Design Your own Health screening form.

f) Describe the strategies to enhance exercise adherence.

Q2) **Answer the following :** **[4 × 6 = 24]**

a) Write in brief about FITT for hypertrophy.

b) Explain progression in agility drill.

c) What are essential Qualities of fitness trainer.

d) Explain various body composition technics.

Q3) **Write any four short notes :** **[4 × 4 = 16]**

a) Body fat criteria for men and women.

b) Benefits of strength training.

c) Various modes of CVEndurance training.

d) Goal Setting Technique.

e) Fitness certification need and importance.

□□□

munotes.in

Total No. of Questions : 3]

P-1467

[6023]-414
B.P. Ed.
404 C : FITNESS AND CONDITIONING (Optional)
(2015 Pattern) (Semester - IV) (Theory)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) सविस्तर लिहा. (कोणतेही चार) [4 × 10 = 40]

अ) प्रशिक्षणाचे तत्त्व स्पष्ट करा.

ब) नवशिक्या स्तरासाठी साप्ताहिक फिटनेस प्रोग्राम डिझाइन करा.

क) सामर्थ्य प्रशिक्षणातील नवीनतम ट्रेंडचे गुण स्पष्ट करा.

ड) स्ट्रेचिंगचे प्रकार स्पष्ट करा.

इ) तुमचा स्वतःचा आरोग्य तपासणी फॉर्म तयार करा.

फ) व्यायामाचे पालन वाढविण्यासाठीच्या धोरणांचे वर्णन करा.

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तर लिहा. [4 × 6 = 24]

अ) हायपरट्रॉफीसाठी FITT बद्दल थोडक्यात लिहा.

ब) चपळता ड्रिलमधील प्रगती स्पष्ट करा.

क) फटनेस ट्रेनरचे आवश्यक गुण काय आहेत.

ड) विविध शरीर घटक मापन तंत्रे स्पष्ट करा.

munotes.in

प्रश्न 3) टीपा लिहा. (कोणतेही 4) **[4 × 4 = 16]**

अ) पुरूष आणि स्त्रियांसाठी शरीरातील चरबीचे निकष.

ब) ताकद प्रशिक्षणाचे फायदे.

क) CVEndurance प्रशिक्षणाच्या विविध पद्धती.

ड) ध्येय निश्चित करण्याचे तंत्र.

इ) फिटनेस प्रमाणपत्राची गरज आणि महत्त्व.

□□□

munotes.in